

**Προτάσεις για την θεώρηση του Τουρισμού
εξ απόψεως Πολιτείας**

**υπό του Ελλογ. Καθηγητού κ. Γεωργίου Δασκαλάκη,
τ. Προέδρου του Ε.Ο.Τ.**

ΑΘΗΝΑ ΙΟΥΝΙΟΣ 1978

1. Οι Κληρικοί, οφείλουν να θεωρούν ως αυτονόητο καθήκον τους, να ενημερώνουν την Ιεράν Σύνοδον και την Πολιτείαν, ώστε να βοηθήσουν για να εντοπισθούν τα προβλήματα και αι επιδράσεις του Τουρισμού εις το σώμα των πιστών και να αναζητηθούν ανάλογες λύσεις.
2. Να πραγματοποιηθούν υπό της Πολιτείας στατιστικές μελέτες, όχι μόνον δια τα εκ του Τουρισμού προερχόμενα οικονομικά οφέλη, αλλά και δια τις ηθικές και πολιτιστικές επιδράσεις επί του Ελληνικού Λαού.
3. Εκφράζεται η παράκλησις, όπως οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος για να δώσουν στην αρμόδια Συνοδική Επιτροπή στατιστικά στοιχεία θετικής ή αρνητικής επιδράσεως του Τουρισμού εις τας Ιεράς Μητροπόλεις τας οποίας διαποιμαίνουν, δοθέντος ότι είναι διάφορος η επίδρασις του Τουρισμού από περιοχής εις περιοχήν.
4. Θεωρείται βέβαιο, ότι ο Τουρισμός επιδρά άμεσα επί της πίστεως, της ηθικής και των εθνικών ιδανικών και προτείνεται να υπάρξει τρόπος διακριτικού ελέγχου, ώστε να εξασφαλίζονται από τις επιβλαβείς επιδράσεις του Τουρισμού αι παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμά του λαού μας.
5. Είναι ανάγκη να υπάρξει στενή συνεργασία Εκκλησίας και Πολιτείας επί του Τουρισμού, να ανευρεθούν τα θετικά στοιχεία αυτού και να αξιοποιηθούν δεόντως, καθώς επίσης να εντοπισθούν και τα αρνητικά στοιχεία αυτού, δια να προστατευθεί ο Λαός εξ αυτών.
6. Χρειάζεται να αποδεχθούμε τα θετικά προοδευτικά στοιχεία του Τουρισμού, τα οποία πολιτιστικώς προάγουν τον άνθρωπο, χωρίς όμως να απολέσουμε την πνευματική κληρονομιά μας, τα ήθη και έθιμα, την εθνική φυσιογνωμία και τον χαρακτήρα μας, και οφείλομε να είμαστε καλλιεργημένοι πνευματικώς, ώστε αποδεχόμενοι τα εκ του Τουρισμού οφέλη, να μην χάσουμε τον εθνικό χαρακτήρα μας και «αλλοτριωθώμεν» πνευματικώς έναντι των τουριστών. Η διατήρηση της πνευματικής μας κληρονομιάς και της ηθικής λαϊκής ζωής, των εθνικών μας ηθών και εθίμων, θα βοηθήσει και τους τουρίστες, ώστε αυτοί να διδαχθούν εκ του εθνικού πνευματικού και πολιτιστικού μας πλούτου.
7. Οφείλομε να προστατεύσουμε, από τις ποικίλες αρνητικές του Τουρισμού επιδράσεις, την ορθόδοξη φυσιογνωμία και ζωή και πνευματικότητα μας, η δε Πολιτεία οφείλει να καθορίσει τα μέσα, τα οποία θα χρησιμοποιήσει προς προστασία του λαού μας από τας επιδράσεις των αρνητικών μορφών του Τουρισμού.
8. Ο Τουρισμός, με την διακίνηση των ανθρώπων, βοηθά εις την ανάπτυξη στεγνότερων κοινωνικών και πολιτιστικών σχέσεων, έτσι ακίνδυνα μπορεί να επέρχεται η ανταλλαγή πολιτιστικών επιτευγμάτων και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις συναδελφώσεως των λαών. Η ειρήνη, που είναι κήρυγμα καθαρώς χριστιανικό, εδραιώνεται και μέσω αυτής της επικοινωνίας των φίλων τουριστών ή προσκυνητών των άλλων λαών . Τοιουτοτρόπως η Πολιτεία οφείλει να βοηθήσει, ώστε ο Τουρισμός να μη περιορισθεί μόνον στην οικονομική κίνηση , αλλά συγχρόνως να αποτελεί μια ηθική, πολιτιστική και πνευματική κίνηση και ανάπτυξη.
9. Διαπιστώνεται, ότι, συχνά η έλλειψη γνώσεως της γλώσσας των τουριστών δεν εμποδίζει στην εξάπλωση της αθεΐας και της αμβλύσεως των ηθών μας ως πιστών του πληρώματος του Ορθοδόξου Ελληνικού Λαού.

10. Θεωρείται αναγκαίο, όπως η πολιτεία να μη αποφασίζει και να προβαίνει εις δεσμευτικές συμφωνίας, επί θεμάτων θρησκευτικού τουρισμού, τα οποία σχετίζονται με τα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη, άνευ της συμφώνου γνώμης και της Εκκλησίας. Παρά ταύτα η Εκκλησία αγνοουμένη επί των ανωτέρω θεμάτων υπό της Πολιτείας, έχει περιθώρια «αντιδράσεως» σαν τέτοιες ανεπιφύλακτα θα πρότεινα: α) Να ενημερώνεται ο Λαός ιδιαίτερα στις χρονικές περιόδους του καλοκαιριού δια σχετικών ποιμαντικών εγκυκλίων γραμμάτων κ.λ.π. και β) Η Εκκλησία προβάλλοντας τους ιδίους αυτής πνευματικούς και πολιτιστικούς θησαυρούς προς τους ξένους, θα δραστηριοποιηθεί δεόντως έναντι του Τουρισμού.
11. Θα λέγαμε ότι ο κακός Τουρισμός επιδρά σήμερα αρνητικώς και στην γενικότερη θρησκευτικότητα του λαού, στα θέματα βέβαια που αφορούν τον Εκκλησιασμό, την ηθική συμπεριφορά τις αρχές και τις κοινωνικές και θρησκευτικές αξίες κ.λ.π., ενώ επίσης δεν θα πρέπει να μας διαφύγει ότι και τα εντεταλμένα όργανα της τάξεως ή της τοπικής αυτοδιοικήσεως δεν επιδεικνύουν πάντοτε την ίδια ευαισθησία για τα παραπτώματα των ξένων τουριστών που έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα την έκπτωση όλων όσων πιο πάνω διατυπώσαμε.